

የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኮርፖሬሽን ለዲያስፖራው ሕብረተሰብ ለመሼጥ ሰላወጣው ማስታወቂያ አንዳንድ አመላካች ሀሳቦች
ከፕ/ር ሰይድ ሀሳን - March 25, 2009.

በቅርቡ የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኮርፖሬሽን ከኢትዮጵያ መንግሥትና የንግድ ባንኩ ጋር በመተባበር የዲያስፖራውን የሕብረተሰብ ብቻ የሚያሳትፍ የቦንድ ሽያጭ አቅርቧል። የዚች አጭር ጽሁፍ አላማ ለሽያጭ በቀረበው ማስታወቂያ አንዳንድ አመልካች ሀሳቦች ለማቅረብና የኢትዮጵያ መንግሥትና የኤሌክትሪኩ ኮርፖሬሽን በሙስና የተዘፈቁባቸውን አንዳንድ ሁኔታዎችን ለማሳየት ነው።

የቦንድን ጥቅም ባጭሩ ለማለት ያህል፤ “ቦንድ” ማለት አንድ ሰው ለኩባንያም ሆነ ለመንግሥት ገንዘብ አበድሮ አስቀድሞ በተወሰነ ወለድ የወደፊት ገቢን ማግኘት ማለት ነው። የቦንድ አይነቶች ሊለያዩ ቢችሉም፤ አሁን የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን ውጭ አገር ለሚኖርት ኢትዮጵያውን ለመሼጥ ያቀረበው የሚለነም ቦንድ በጣም ቀለል ያለው (simple bond) ነው። ኩባንያው ለገባ ያቀረባቸው በ 5፣ 7 እና 10 አመታት የመክፈያ እድሜ ገደብ የሚለዩ ሲሆን፤ እነዚህም ቦንዶች እያንዳንዳቸው 4%፣ 4.5% እና 5% ወለድ በያመቱ ይከፍላሉ ተብሏል።

የቦንድ መግዛት ጥቅሙ በምን ይመዘናል? የሚለነም ቦንዱ ጥቅምስ እንዴት ይመስላል?

ቦንድን በመግዛት የሚገኙት ጥቅሞችና ጉዳዮች የተለያዩ ቢሆንም ቢያንስ የሚከተሉትን ጉዳዮች መጥቀስ ይቻላል። አንዱ የቦንድ መመዘኛ፤ ቦንዱ የሚከፍለው ወለድ ከሌሎቹ አማራጭ የገንዘብ ማግኛ መንገዶች ጋር ሲወዳደር ነው። በዚህ ረገድ የኢትዮጵያ መንግሥት ለዲያስፖራው ሕብረተሰብ ለመሸጥ ያወጣው የሚለነም ቦንድ የሚከፍለው ወለድ በጣም ትንሽ ነው። ለምሳሌ የዚች አጭር ጽሁፍ አዘጋጅ ድሕረ-ገጾችን ዞር-ዞር ብሎ ሲቃኝ የሚከተሉትን ማስረጃዎች አግኝቷል። ከነዚህም ምሳሌዎች/ማስረጃዎች መካከል ለመጥቀስ ያህል፤ ባለፈው ወር የኢንዶኔዥያ (Indonesia) መንግሥት ለ10 አመቱ ቦንድ በዓመት 11.75% ሲከፍል፤ የቪትናምና የፊሊፒንስ መንግሥታት ደግሞ የ10 ዓመቱ ቦንዳቸው 10.5% ይከፍላሉ። በአሜሪካም አንዳንድ ኩባንያዎች ለምሳሌ እንደ ቪራይዘን የተባለው የሞባይል ቴሌፎን ኩባንያ እስከ 8.4% ወለድ በየአመቱ እንደሚከፍል በድሕረ-ገጾች ላይ ማየት ችያለሁ። TIAA-CREF ተብሎ የሚጠራውና በትምህርትና በሆስፒታል ተቋማት በሥራ ላይ ለተሰማሩ የአሜሪካ ሕብረተሰብ የመጠሪያ ገንዘብ ማስቀመጫ ኩባንያ እንደሚያመልክተው ደግሞ ለአለፉት 10 አመታት ገንዘባቸውን በቦንድ መልክ ያስቀመጡ ሰዎች እስከ 6.25% በመቶ ያህል ወለድ ተክፍሏቸዋል። ይህ ወለድ ደግሞ ከገንዘብ ግሽበት ነጻ የሆነ (inflation indexed bond) ነው! ከዋጋ ግሽበት ነጻ ያልሆነው እንደ ሚለነሙ ቦንድ ያለው ደግሞ እስከ 9% ያህል ወለድ ከፍሏል ይላል።

በሌላ በኩል ደግሞ እኔ በምኖርበት አካባቢ አንዳንድ ባንኮች ከ4.25% እስከ 5.75% ወለድ ድረስ የሚከፍሉ አሉ። ይህንን የሲ.ዲ. ገባያ ለመጠቀም የሚፈልግ ግለሰብ 20 ደቂቃ ባልሞላ ጊዜ የሲ.ዲውን ኮንትራት መግዛት ይችላል። ሙኒሲፓል ቦንድስ (Municipal Bonds) የሚባሉት አንዳንዶቹ እስከ 6% ሲከፍሉ ቦንዱን የሚገዛው ባለሃብት ታክስ ከመክፈል ነጻ ነው። እንደነዚህ ያሉትንና የአሜሪካ መንግሥት የሚሸጣቸውን ቦንዶች ለመግዛት የሚያስብ ግለሰብ ከኮምፒተሩ ፊት-ለፊት ሆኖ ማድረግ ይችላል። በአኳያው ግን የሚለነም ቦንዱ ብዙ ጣጣ ይኖርበታል። ልምሳሌም በማስታወቂያው ላይ ግልጽ እንደሆነው 1ኛ) ቦንዱን የሚገዛው ሰው፤ ገንዘቡን ለመላክ የመላኪያ ገንዘብ ይክፈላል። 2ኛ) ወደተፈለገው ቦታ ለመድረስ ብዙ መጓዝን የሚጠይቅ ይሆናል። ምናልባት ተሳስተው የሚለነም ቦንዱን የሚገዙ አንዳንድ የዲያስፖራ አባላትም ይህንን “ገባያ” ምክንያት አድርገው ወደ ኢትዮጵያ እንደሚገቡ ለራሳቸውም አንድ ሰው ሊገምት ይችላል። ምናልባት ይህንን የቦንድ ሽያጭ ዘዴ የጠነሰሱት ግለሰቦች ይህንን ለኢትዮጵያ የውጭ አገር ምንዛሬ ማመንጫ እንድሆን አስበው ይሆን?

በሁለተኛ ደረጃ የማስቀምጠው የቦንድ መመዘኛ የቦንድ ሻጩ ኩባንያ እዳውን ለመክፈል የሚኖረው ችሎታ ነው። ተበዳሪው ኩባንያ ውይም መንግሥት ከስር ድምጥማጡ ይጠፋል ተብሎ የተገመተ ከሆነ ተበዳሪው የሚከፍለው ወለድ ከፍ ማለት አለበት። የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኩባንያ እና የመለስ ዘንጭ መንግሥት በሙስና የተጠመዱ ስለሆነ እዳውን መክፈላቸው ቀርቶ እንዳይሆን የአቶ መለስ መንግሥት በሥልጣን ላይ የመቆየቱ ሁኔታ አጠራጣሪ ስለሆነ ቦንዱን የሚገዙ ሰዎች ገንዘባቸውን እንደ መጣል ያህል ሊቆጠር ይችላል። የቦንዱን ኮንትራት የአቶ መለስ መንግሥት አስፈላጊ መስሎ ከታየው የማይለውጠው መሆኑን ምን ማረጋገጫ አለን?

በሌላ በኩል ደግሞ፤ ለሽያጭ የቀረበው የሚለነም ቦንድ በገለልተኛ መርማሪ ድርጅቶች/ተቋሞች አልተመረመረም/አልተመዘነም። ለምሳሌ እዚህ እኔ እምኖርበት አገር አሜሪካ እና እንደ አውሮፓ ባሉት አህጉራት ቦንድ የሚሾሙትን ኩባንያዎችና መንግሥታት ቦንዳቸውን የሚመጥን ሁኔታም ይደረጋል። ለምሳሌ Standard and Poors እና Moody የሚባሉት የቦንድ ጥንካሬን መጣቾች ቦንዶችን በብዙ መለኪያ መልክ ያስቀምጣሉ (ለምሳሌ ይህን ድህረ-ገጽ ይመልከቱ። http://en.wikipedia.org/wiki/Bond_credit_rating)። ከላይ እንዳልኩት የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኮርፖሬሽን ያዘጋጀው ቦንድ 1ኛ) ያልተመረመረና ያልተመጠነ ስለሆነ፤ 2ኛ) ኩባንያውና የኢትዮጵያ መንግሥት በሙስና ላይ የተዘፈቁ ስለሆኑ፤ ይህ የሚለነም ቦንድ ምንነቱ የማይታወቅ ከመሆኑም ሌላ ኪሳራንም ያስከትላል ብሎ መገመት ይቻላል። ስለዚህም የሚለነም ቦንዱ “ጃንክ ቦንድስ” ተብለው ከሚሰየሙት ጋር ይዛመዳል። ስለሆነም የሚከፍለው ወለድ በጣም፤በጣም፤ ከፍ ማለት አለበት!

በሦስተኛ ደረጃ የማስቀምጠው የቦንድ መመዘኛ አሁን እና ወደፊት የሚኖረው/የሚከሰተው የዋጋ ግሽበት ነው። በቅርቡ የወጡት መረጃዎች እንዳመለከቱት፤ በዚህ ዓመት (በፈረንጅ

አቆጣጠር) በኢትዮጵያ የሚገኘው አጠቃላይ ግሽበት ወደ 45.6% ደርሷል። የእህል እና የጥራጥሬ ዋጋዎች ደግሞ በሚያስጋ መልክ ባለፉት ሁለት ወራት ውስጥ በ104.1% ያህል ጨምረዋል። ኢትዮጵያንና ሕዝቦቿን እያሸመደመደ ያለውን አጠቃላይ የዋጋ ግሽበት (45.6%) ተገድፈን ስንመለከተው፤ አበዳሪዎች ገንዘባቸውን ኢትዮጵያ ውስጥ የሚጠቀሙበት ከሆነ የገንዘባቸው ወለድ ወደ እነሱ ኪስ ሲገባ እቃዎች የመግዛት አቅሙ በ45.6% ይቀንሳል ማለት ነው። ግሽበቱን ስንቀንሰበት (- 42% = 4%- 46%) እውነተኛው ወለድ የአሉታ/ሴቱ (በእንግሊዝኛው negative 42%) ይሆናል ማለት ነው። ይህንን በቀላሉ ለማስቀመጥ ያህል እኔ የ4 ዓመቱን ቦንድ የገዛሁ ከሆነ እኔ ቦንዱን ለምግዛት የኢትዮጵያ መንግሥት እድሉን ስለሰጠኝ ለኤሌክትሪክ ኩባንያው (ለመለስ ዘናዊ መንግሥት) 42% ያህሉን ገንዘቤን መክፈል አለብኝ ማለት ነው! ይህ የሚያሳየው የነአቶ መለስ ቡድን ለዲያስፖራው ያላቸውን ንቀት ነው። እኔ ግን አበዳሪዎች ተላላ እና ሞኝ ናቸው ብዬ ስለማላሰብ ይህ የማታለል ተግባር አይሳካም ብዬ እገምታለሁ። ከላይ እንደጠቀስኩትም የኢትዮጵያ መንግሥትና የኤሌክትሪክ ኩባንያው በሙስና የተዘፈቁ ስለሆነ እንዳውም ይህንን ያወቁ የዲያስፖራ ሕብረተሰብ አባላት ዋናውን ገንዘባቸውን የሚያጡ መሆናቸውን አውቀው እነ አቶ መለስን “እምቢዮው፤ አልሰጥም፤ አላበድርም” ይላሉ ብዬ እገምታለሁ።

የአለም የገንዘብ ድርጅት (IMF) ወርቁን ሼጦ ካላበደረገ “የተጨናገፉ መንግሥቶች” እንሆናለን!

የአቶ መለስ ዘናዊ መንግሥት የውጭ ምንዛሬው አጥረት ወጥሮ ስለያዘው፤ ይህንኑ አጥረት ገሽሽ ለማድረግ የማይፈነቅለው ድንጋይ ያለም አይመስልም። የቦንድ ሽያጭም አንዱ የዚህ መፍትሄ መሆኑ ነው። በዚህም የውጭ ምንዛሬ አጥረት የተነሳ አቶ መለስ የአለም የገንዘብ ድርጅትን ለምነው አንድ አምሳ ሚሊዮ ዶላር ብድር በቅርቡ ወስደዋል። ይህም አልበቃ ብሏቸው አቶ መለስ ዘናዊ እየተመላለሱ የሚነግሩን ነገር አንዳንድ የአፍሪካ አገሮች ከአለም አርዳታ ካላገኙ “የተጨናገፉ መንግሥቶች” (failed states) እንደሚሆኑ ነው። ይህንን ጉዳይ አቶ መለስ የአፍሪካ መሪዎች በቅርቡ በአዲስ አበባ በተሰበሰቡበት ጊዜም አሁን ስሞኑን ድግሞ በሎንዶን ከተማ ተገኝተው ህብታም አገሮች ለአፍሪካ አገሮች አርዳታ ካላደረጉ በርከት ያሉ የአፍሪካ አገሮች “የተጨናገፉ መንግሥታት” ይሆናሉ ይሉናል።

“የተጨናገፉ መንግሥቶች” (failed states) የሚለውን በሚመለከት ከሁለት አመታት በፊት “ፎረኝ ፖሊሲ” የሚባለው ታዋቂ መጽሔት ኢትዮጵያን አንዷ “የተጨናገፈች አገር” - መንግሥቱም “የተጨናገፈ መንግሥት” ነው ብሎ ሰይሟቸው ነበር። አሁን አቶ መለስ ዘናዊ ይህ ጉዳይ ለምን እንደታያቸው አልገባኝም። በአንድ በኩል የኢትዮጵያ ገበሬ ህብታም ሆኗል ብለው ይነግሩናል። ለምሳሌ በቅርቡ በሳራጨት ሺዲዮ፤ በግብርናው መስክ የተገኘው የኤኮኖሚ ድል ከፍተኛ ስለሆነ ከአዎሮፓው “ትንሳኤ” ወይም በእንግሊዝኛው “Renaissance” ተብሎ ይጠራ ከነበረው ጥሩ ታሪክ ጋር የሚወዳደር ስለሆነ በግብርናው

ክፍል የተደረገው የኤኮኖሚ ድል ኢትዮጵያን በቅርቡ “መለስተኛ ሀብታም” ተብለው ከሚጠሩት አገሮች ጋር ልዩነት ያሳያል ብለው ነግረውን ነበር። በሌላ በኩል ደግሞ አገሪቱ በውጭ ምንዛሬ ማነስና ችግር ላይ ስለሆነች አቶ መለስ ከአለም የገንዘብ ድርጅት ለመግባታቸው ጊዜአዊ ድጎማ አድርጎላቸዋል። ይህ አልባቃ ብሎ አሁን ደግሞ ሀብታም አገሮች ብድሩን መለግስ ካልቻሉ “የተጨናገፍን መንግሥት እንሆናለን” ፤ በችግሩ የተነሳም “ሕዝባዊ ብጥብጥ ሊነሳ ይችላል” ይሉናል። ይህ የተጨናገፈ መንግሥት/አገሮች የሚባለው አስተሳሰብ ለአቶ መለስ አሁን ለምን ትዝ አላቸው? አለም ያወቀውን ኢትዮጵያ የተጨናገፈች አገር መሆኗን ሊያበስሩን ነው? ወይስ አሁን ይህ ለላቸው ታይቷቸው ስለሆነ መግባታቸው ተጨናገፎ ከወደቀ የራሳቸውን የመሪነት ጉድለት/ውድቀት ለሀብታም አገሮች ለማላክ ነው? ለመሆኑም እንደዚህ ያለው የማላክነት ተግባር ለአቶ መለስ ዘናዊ አዲስ ነገር አይደለም። ካሁን በፊት የኢትዮጵያ ሕዝብ በርሀብ ላይ ሲወድቅ የአለም ሕብረተሰብ እርዳታውን በቶሎ ወደ ኢትዮጵያ መላክ ካልቻለ ሀላፊነቱ የላቸው መንግሥት ሳይሆን የአለም ሕብረተሰብ ነው ብለውን የለ?

አቶ መለስ የአለም የገንዘብ ድርጅት (IMF) ለአፍሪካ አገሮች ገንዘብ ለማበደር በካዘናው ያለው ሀብት በቂ ካልሆነ “ወርቁን” ይሸጥ ብለው ደጋግመው ተናግረዋል። ትእዛዝም አስተላልፈዋል። ነገር ግን ማንም የነዚህን ሁለት ድርጅቶችን - ተበዳሪ አገሮችን በማንገላታት የታወቁ ድርጅቶችን- ጠባይ የሚያውቅ ግለሰብ እንደሚረዳው፤ ይህ ለነዚህ ድርጅቶች ከአቶ መለስ ዘናዊ የተላለፈ ትእዛዝ ዋጋ-ቢስ ከመሆኑም በላይ ለፖለቲካ ጥቅም እንዲያገለግል ተብሎ የተደረገ መሆኑን ይገነዘባል። አቶ መለስ ዘናዊ የአለም የገንዘብ ድርጅትንና የአለም ባንክን ለብድር ልመና በሮቻቸውን በየአለቱ የሚያንኳኩ ስለሆነም ለአቶ መለስ ይህ ጠፍቷቸው አይደለም። አለም እንደሚያውቀው ደግሞ የተበዳሪ አገሮች ኤኮኖሚዎች ችግር ሲያጋጥማቸው፤ የእነዚህ አበዳሪ ድርጅቶች ላማቸው ወልዳ ብዙ ወተትን ታፈራለች። ይህ ወተት የሚተመነውም በአራጣ መልክ በሚገኘው የወለድ ገንዘብና፤ አራጣውን በመግፋት በሚፈጠረው ሥራ፤ እንደሆነም በተበዳሪ አገሮች ላይ ጨና በማድረግ መልክ የሚከሰተው የሀይል ሚዛን ነው። የእነዚህ ድርጅቶች ካዘና የሚቀንሰው የድሃ አገሮች ኤኮኖሚዎች በጥሩ ሁኔታ ሲገኙ መሆኑንና ተበዳሪነት ሲቀንስ መሆኑም ብዙ ታዛቢዎች በተለያዩ ጊዜያት አቅረበውታል። ለምሳሌ በፈርንጅ አቆጣጠር በኤፕሪል 21 ቀን 2006 ዓ.ም. በ“ወል ስትሪት ጆርናል” የተዘገበውን መጥቀስ ይቻላል።

የኢትዮጵያ የኤሌክትሪክ ኮርፖሬሽንና የግልገል ግቢው ቅሬት

የኢትዮጵያን የኤሌክትሪክ ኩባንያን እና መንግሥቱ የሚያድርጉትን ውንጀሎች “የግልገል ግቢ ቅሬት” ወይም በእንግሊዝኛው “[THE GILGEL GIBE AFFAIR](#)” በሚል እርዕስ በድሕረ-ገጽ የወጣውን በሚመለከት ለአንባቢያን ባጭሩ ለማቅረብ ያህል፤

- 1. በተከዜ ወንዝ ላይ የተተከለው የኤሌክትሪክ ህይል ማመንጫ ወደ \$450.00 ሚሊዮን ዶላር ከባክነበት በኋላ ዋጋ-ቢስ መሆኑን አሁን አቶ መለስ ዘናዊ አራሳቸው

በቅርቡ በሰጡት ጋዜታው መግለጫ አምነታል። ይህ የሚያሳየው፤ የተከዘው የመበራት ህይወት ማመንጫ የተሰራው ለኤኮኖሚያዊ ጥቅም ሳይሆን፤ የትግራይ ሕዝብን ቀልብ ለመሰብ ተብሎ ለፖለቲካ ጥቅም የተሠራ መሆኑን ነው። እንደግዲህ የአቶ መለስ ዘናዊ መንግሥት በአንድ በኩል የድሃ አገራችንን ገንዘብ እያሳከነ ሲገኝ፤ በሌላ በኩል ድግሞ ተጠቃሚ ያልሆነውን የትግራይ ሕዝብ ተጠቃሚ እንደሚገኝ ሲያታልል አስከ መቸ ድረስ እንደሚኖር አይገባንም!

2) በግልገል ግቢ 1፣ 2 እና 3 የተሰሩትን የመብራት ኃይል ማመንጫዎች ስንመለከት ሁልቆ መሳፍርት የሆኑ ወንጀሎችና የሀብት ክስረቶች ደርሰዋል/አየደረሱ ይገኛሉ። ይኸው በቅርቡ “የግልገል ጊቢ ቅሬታ” በሚል አረዕስ የወጣው ጥናት እንደመለከትው (ባጭሩ)፤

ሀ) እነዚህ የህይወት ማመንጫዎች እንደገና የጣሊያኑ ሳሊኒ ኩባንያ ኮንትራቱ ሲሰጣቸው፤ ሕገ-ወጥ በሆነና በተጣደፈ መልክ ስለነበር፤ ብዙ የመካሰስ ተግባሮች እየተካሄዱ ይገኛሉ። በርከት ያሉ ታዛቢዎች እንደጠቆሙት ከሆነ፤ ኮንትራቱን የተፈራረሙት የኢትዮጵያ ባለሥልጣኖች ሕገ-ወጥ በሆነ መልክ እንዲደረግ ያደረጉበት ምክንያት የግል ጥቅምን ለማድረግ እንዲመቻቸው ይሆናል። እነዚህም የሃይል ማመንጫዎች (በተለይ 3ኛው ግልገል ግቢ) ሕገ-ወጥ በሆነ መልክ ስለተሠሩ/አየተሰሩ ስለሆነ የአለም ባንክና የአውሮፓ የመዋዕለ-ነዋይ ባንክ እነዚህን ተቋሞች ለመገንባት ገንዘብ አናበድርም አስከማለት ደርሰዋል።

ለ) እንደ ተከዘው የህይወት ማመንጫ ሁሉ እነዚህ የኃይል ማመንጫዎች ካስከተሏቸው ወንጀሎች መካከልም፤ 1) በቂ ጥናት ሳይደረግ - በተለይ የገቢና ወጭ አንዲሁም የወደፊት ጥቅማቸው ሳይሰላ፤ በአካባቢ መበክል የሚደረሰ ጉዳት ሳይመዘን፤ ወ.ዘ. ተ.- ግንባታው እንዲደረግ ማድረጋቸው፤ 2) በጉዳዩ ሕዝቡ እንዳያውቅና እንዳይሳተፍ ማድረጋቸው፤ በአንጻሩም የሚሰሩት/የተሰሩት ወንጀሎች ሲታወቁና በጋዜጣዎች ሲወጡ በሕገ-ወጥ መልክ የኢትዮጵያ ሕዝብ ቅሬታን እንዳያውቅ አፈና መደረጉ፤ 3) በወንዞቹ አካባቢ ይኖሩ የነበሩት ሰዎች ሲፈናቀሉ አስፈላጊው የሰፈራ ቦታ ስላልተደረገላቸው፤ በቂ ከፍም ስላልተደረገላቸው፤ በዚህ የተነሳ የመጣው/አየመጣ ያለው ብጥብጥ፤ 4) እንደ ኬንያ ካሉት ከጎረቤት አገሮች ጋር የመጣው ጭቅጭቅና አለመስማማት፤ 5) የመገንቢያው/የመሥሪያው ብድር መገኘቱ ሳይረጋገጥና ማን አበዳሪ እንደሚሆን ሳይታወቅ ግንባታዎቹ መጀመራቸውና በዚህም የተነሳ የገንዘብ አርዳታው ካቆመ ግንባታው ብዙ ገንዘብ ከፈሰሰበት በኋላ ቆሞ ሊቀር እንደሚችልና የመሳሰሉት ይገኙበታል።

ከሁሉም የበለጠ በጣም ከሚያናድደው አንዱ “3ኛው ግልገል ግቢ” የሚባለው በባር ወንዝ አካባቢ አንድ ሺህ አራት መቶ ሚሊዮን ዩሮ (ማለት ከሁለት ቢሊዮን ዶላር በላይ) ፈጅቶ በመሠራት ላይ ያለው የኃይል ማመንጫ፤ በአንድ በኩል፤ አንዲም ለኢትዮጵያ መንደርተኛ/የከተማ ኗሪ የመብራት ህይወት ተጠቃሚ እንደሚሆን

እየታወቀ ግንባታው መቀጠሉ ነው። ግልገል ግቢ 3 የተሠራው መብራቱን ለኬንያ ለመሸጥ ስለሆነ፤ ኬንያዊያን በመብራቱ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ድህ አገራችን ኢትዮጵያ ከውጭ አገር ተበድራ ለኬንያዊያን መዋዕለ-ንዋይ (investment) አደረገች ማለት ነው። በእውነቱ፤ በትክክል ለማስቀመጥ ያህል፤ 3ኛው ግልገል ግቢ የተሠራው ለኬንያዊያን ስለሆነ የኢትዮጵያ መንግሥት መሪዎችን (እነ አቶ መለስን) “የእኛን ገንዘብ እንዲታባክኑ በኬንያዊያን ተቀጥራችኋልን?” ብሎ የኢትዮጵያ ሕዝብ መጠየቅ ይኖርበታል ባይ ነኝ።

በሁለተኛና አሳዛኝ በሆነው ሌላው ጉዳይ ደግሞ፤ ኬንያዊያን የግልገል ግቢ 3ትን የውሀ ግድብና የተሠራውን የገደል ማመንጨ አሁን እየተቃወሙትና ብጥብጥ እየጨረ መሆናቸው ነው። እንዲ ከሆነም፤ ኬንያዊያን እንደተጠበቀው መብራቱን “አንገዛም” ሊሉ ይችላሉ ማለት ነው። እንምቢ ካሉም፤ ገንዘቡ (ከ20 ቢሊዮን ብር የማያንሰው ገንዘብ) ባክኖ ቀረ ማለት ነው! 3ኛ) አሁን የተደረሰባቸው ጥናቶች እንዳመለከቱት፤ የ3ኛው ግልገል ግቢ ፕሮጀክት በርካታ የሆኑ የዱር አራዊቶችን የሚጨርስ፤ ይህ ነው የማይባል የአካባቢ ብክለትንም የሚያስከትል መሆኑ ነው። ይህ ከሆነም የአለም ሕዝብ የሚደርሰውን ጉዳት ስለሚቃወመው በዚህ ጉዳይ ላይ የፈሰሰው ገንዘብ ባክኖ ሊቀር ይችላል ማለት ነው። የሚደርሰው/እየደረሰ ያለው ጭቅጭቅም አገራችንን የሚያጋልጥና በዓለም ሕዝብ ፊት እንዲትዋረድ ያደርጋታል ማለት ነው።

እንግዲህ፤ የኢትዮጵያ ባለሥልጣናት በተደጋጋሚ እንደዚህ ያሉትን ሥህተቶች የሚሠሩ ከሆነ፤ ግንባታውንም ሕገ-ወጥ በሆነና ያለ ጨረታ ለፈለጉት - እንደነ ሳሊኒ ያሉት ኩባንያ በችኮላ የሚሰጡ ከሆነ፤ ብዙ ጥርጣሬዎች ላይ እንድንወድቅ ያስገደደናል። ለመሆኑ የኢትዮጵያ መሪዎች ኮንትራቱን በድብቅ ሳሊኒ ተብሎ ከሚ

ተራው የጣሊያኑ ኩባንያ ያለ ጨረታ ውሉን ለማድረግ የፈለጉበት ምክንያት ለምን ይሆን? የተፈራረሙትና ይህ እንዲጠናቀቅ ትእዛዝ የሰጡት ውስጣዊ መሪዎች የግል ክፍያ (kickbacks) ተደርጎላቸው ይሆን?

እንደዚህ ባለው ሁኔታ የዲያስፖራው ሕብረተሰብ አእምሮውን ሥቶ ቦንዱን ይገዛል ብሎ ማሰብ ባይቻልም፤ በእውነት በቦንዱ ገባያ ላይ የሚሳተፉ ካሉ፤ እንደዚህ ባሉት መሰናዎች የተዘፈቀውን የኤሌክትሪክ ኮርፖሬሽን የሚለነም ቦንድ የሚገዙ ሰዎች በእውነቱ ለመሰናዎ በተዘዋዋሪ ተባባሪ መሆናቸውን ሊያውቁ ይገባል።